

NIET

TE

**STIJN RONSSE,
SIMON DE CORTE,
DIETER SOMERS
& THOMAS KINDT**

ST(R)OP

**HOE
GENTSE
INNOVATIE
GROEIT**

PEN

**Academia
Press**

Uitgeverij Academia Press
Coupure Rechts 88
9000 Gent
België

www.academiapress.be

Uitgeverij Academia Press maakt deel uit van Lannoo Uitgeverij,
de boeken- en multimediativisie van Uitgeverij Lannoo nv.

ISBN 978 905 99 6971 1
D/2026/45/441
NUR 780/800

Stijn Ronsse, Simon De Corte, Dieter Somers & Thomas Kindt
Niet te st(r)oppen – Hoe Gentse innovatie groeit
Gent, Academia Press, 2026, 192 p.

Eerste druk, 2026

Vormgeving cover: Joost Van Lierop
Vormgeving binnenwerk: Joost Van Lierop

© Stijn Ronsse, Simon De Corte, Dieter Somers, Thomas Kindt & Uitgeverij
Lannoo nv Tielt, 2026.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthouder. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave zijn uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

INHOUD

Woord vooraf	9
Over de auteurs	11
Inleiding. Gent, een broeihaard van vernieuwing	13
Wat de Gentse casus leren kan	15
Een verhaal van kruisende lijnen	16
Een werk van vele inzichten	17
DEEL 1 HET FUNDAMENT	20
1. Het groeit niet zomaar ergens	23
Een theoretische duik in Gent	24
Een eeuw van rijken	26
Industriële verschuivingen in België	28
2. Gent als nieuwe parel aan het firmament?	31
Over competitiviteit en innovatie	32
Fijnmazigere metingen	34
Wat metingen ons vertellen	36
Wat gebeurt er dan in Gent?	36
3. Varen op de blauwe wortels van Gent	39
Het water op	40
Een decennium van wortels	44
Het goede, maar ook het slechte en het lelijke	46

4. Een verhaal van speerpunten: geworteld in verleden, gewapend voor de toekomst	49
Een verhaal van biotech	50
Ook een verhaal van healthtech	54
En ook een verhaal van cleantech	57
En zeker ook een verhaal van digitech	60
Enkele afsluitende bedenkingen bij deel 1	64

DEEL 2 IN HET OOG SPRINGENDE TROEVEN **68**

5. De Gentse zuidrand: a walk in the park	73
Een park en een eiland	74
Valkuilen onderweg	77
Een rand waar veel samenkomt	79

6. Ondernemen met de maffia in het circus	81
Ondernemen met de maffia...	82
...in het circus	82
Een clustereffect	84
Maar ook elders...	85
Een verhaal van ondernemerschap	87

7. Een haven over grenzen, knooppunt van verbindingen	89
Mastodonten op het water	90
Varen over grenzen	91
Het is meer dan een haven	93

8. Een rijkdom aan mensen	97
Gentse West-Vlamingen	98
Een rijkdom aan mensen	99
In welke richting?	99
Een stad gebouwd op mensen	101
Enkele afsluitende bedenkingen bij deel 2	102

DEEL 3 GENT, OOK EEN VERHAAL VAN MINDER TASTBARE MOTOREN **106**

9. Gent, broeihaard van ondernemerschap? **111**

Drie keer ondernemerschap 112

10. Met allen samen op pad **117**

Een verhaal van samenwerking 118

Een verhaal van informatie-asymmetrie 119

De kracht van het stakeholdernetwerk 120

Wat niet gevoed wordt, sterft af... 121

Koester de schakels, koester de ketens 122

11. Pay it forward, of over vele koffies **125**

12. Het is veel meer dan innovatie en economie **129**

Verweven lagen van sectoren 130

Een verhaal van bewoners en pendelaars 131

Over cultuur en de nacht 132

Een bruisende voedingsbodem voor
innovatie 133

Een compacte netwerkstad 135

Enkele afsluitende bedenkingen bij deel 3 137

DEEL 4 WAT GENT LEREN KAN – TUSSEN AMBITIE EN NUANCE **140**

13. Tussen karikatuur en realiteit **145**

Een stad in superlatieven 145

Een verhaal van nuance 147

Een verhaal van vele lagen 148

14. Gent als nieuwe globale stad? Liever niet	151
De zogenoemde global cities	152
Model van globale steden onder druk	154
De relativiteit van schaal	154
Van hiërarchie naar netwerk: de opkomst van regionale stedelijke hubs	155
Gent als uitgesproken regionale stedelijke hub	157
Een goed geschaalde locomotief	157
15. Gent leert en kan leren	161
Een cluster starten?	162
Een cluster uitbouwen: kan het beste op gepaste schaal	164
Een cluster uitbouwen: zet in op specialisatie en verdieping	166
Een cluster uitbouwen: een moeilijke balans tussen visie en realisme	168
16. Ourobouros, of de draak die in zijn eigen staart bijt	171
Over een draak	172
Mobiliteit als voorbeeld	173
Maar ook ruimte	174
En leefbaarheid	175
Nadenken over de V-grafiek	177
En Gent?	178
Enkele afsluitende bedenkingen bij deel 4	179
Tot slot. Negenduustonomics	183
Een basis voor NegenduustOnomics	184
Wat NegenduustOnomics zeker is	187
Eindnoten	191

WOORD VOORAF

In dit boek geven we weer hoe we naar de groei van de Gentse innovatie kijken. Daarbij komen speerpunten, personen, bedrijven, instanties en gebeurtenissen aan bod. We hebben absoluut niet de pretentie om te beweren daarmee een allesomvattend beeld te geven. Het is zeer waarschijnlijk dat zaken aan onze blik ontsnapt zijn, gelieve ons daarvoor niet te stropen.

De inhoud van het boek is de visie en de interpretatie van de auteurs. We werden in het schrijfproces gevoed door verrijkende gesprekken met ondernemers, academici, beleidsmakers en sleutelfiguren. Hieronder geven we een opsomming van de belangrijkste gesprekken; daarnaast voeden nog veel andere personen dit boek (veel te veel om te vermelden). Geïnterviewde personen zijn niet te linken aan passages in het boek. Quotes worden gebruikt om hoofdstukken in te leiden en zijn louter ter illustratie. De volgende personen wensen we bijzonder te bedanken voor hun gewaardeerde input (in alfabetische volgorde):

Jan Arends
Wim Audenaert
Tim Berckmoes
Johan Bil
Lorenz Bogaert
Sofie Bracke
Koen De Bosschere
Anaïs De Boulle
Jan De Clerck
Carl De Maré
Maarten den Dekker
Dieter De Smedt
Petra De Sutter
Wim De Waele
Lynn Elton
Louis Jonckheere
Cas König

Jeroen Lemaire
Silvia Lenaerts
Omar Mohout
Griet Nuytinck
Glenn Rayp
Koen Schoors
Hilde Schuddinck
Wim Soetaert
Barbara Sowa
Jérôme Van Biervliet
Jeroen Vanden Berghe
Rik Van de Walle
Tim Van Hauwermeiren
Dorien Van Steenberge
Ewout Vansteenkiste
Jorn Vanyacker
Jos Vermeiren

Veel leesplezier!

Stijn Ronsse, Simon De Corte, Dieter Somers, Thomas Kindt

OVER DE AUTEURS

Stijn Ronsse (PhD) is CEO van CAPTURE en heeft een achtergrond in de industrie, de academische wereld en consultancy. Daarnaast is hij gastprofessor economie aan de Universiteit Gent, met expertise in economische ontwikkeling, innovatie, duurzaamheid en industriële locatiepatronen. Hij bouwt bruggen tussen onderzoek en economische activiteit, hielp verschillende innovatie-ecosystemen opstarten en schreef eerder *Als de raket niet opgaat: 12 valkuilen van innovatie*.

Simon De Corte (PhD) is spin-offadviseur aan de Universiteit Gent en heeft een achtergrond in de milieu- en biotechnologie. Hij ondersteunt ondernemende onderzoekers bij het implementeren van innovatieve technologie via een spin-offbedrijf. Hij was eerder actief in meerdere publiek-private samenwerkingen rond innovatieve en duurzame technologie en droeg bij aan de ontwikkeling van verschillende innovatie-ecosystemen.

Dieter Somers (PhD) beweegt zich al jaren op het snijvlak van onderzoek, beleid en advisering. Als Expert Digitale Transformatie en Teamlead Competitiviteit bij het kenniscentrum van Voka Nationaal adviseert hij ondernemingen en beleidsmakers over diverse competitiviteitsthema's. Daarnaast heeft hij een sterke onderzoeksachtergrond. Hij verdiepte zich als doctoraatsonderzoeker, consultant en gastprofessor in innovatie, strategische waardeketens en internationale economie.

Thomas Kindt volgt als belangenbehartiger bij UNIZO Oost-Vlaanderen al jaren van dichtbij hoe zelfstandigen en kmo's ondernemen in en rond Gent. Hij werkt daarbij op het kruispunt van ondernemerschap, beleid en stedelijke ontwikkeling. Daarnaast is hij voorzitter van Syntra Midden-Vlaanderen, de Adviesraad Ondernemen Gent en bestuurder bij verschillende Gentse en Oost-Vlaamse organisaties.

INLEIDING

GENT, EEN BROEIHAARD VAN VERNIEUWING

*GENT ALS INNOVATIEVE PAREL AAN
HET FIRMAMENT*

Gent kan op uiteenlopende manieren omschreven worden. Voor sommigen is het een stad van geschiedenis en erfgoed, waar historische gebouwen en monumenten nog steeds het straatbeeld bepalen en herinneren aan een roemrijk verleden. Voor anderen is het een culturele broedplaats, een plek van bruisende creativiteit. Nog anderen zien Gent in de eerste plaats als studentenstad... of als een van de meest levendige steden van België.

Maar de laatste jaren klinkt steeds nadrukkelijker een bijkomende typering: Gent als economisch knooppunt, als broeihaard van ondernemerschap en innovatie. Voor wie de stad volgt, lijkt het alsof de ene na de andere vernieuwing zich manifesteert. In de populaire media wordt er ook met enige regelmaat naar verwezen: in Gent staat er iets te gebeuren op innovatief vlak. Het inspireerde de auteurs van dit boek om te knipogen naar het verleden. Voor wie niet vertrouwd is met de Gentse geschiedenis: de bevolking wordt sinds de doortocht van Karel V als stroppeन्द्रagers geafficheerd. Als we alles samenbrengen: Gent lijkt op innovatief vlak niet te st(r)oppen.

De stad ademt bedrijvigheid. Start- en scale-ups vinden er een vruchtbare voedingsbodem, het grondgebied huisvest multinationals uit verschillende sectoren, kennisinstellingen voeden innovatie, gevestigde bedrijven pakken nieuwe uitdagingen aan. Ondernemers, onderzoekers en beleidsmakers vinden elkaar om te vernieuwen. Kortom, Gent is een broeihaard voor innovatie.

De dynamiek draagt alle kenmerken van een vliegwiel, voortdurend aanzwengelend en zichzelf versterkend. Rustend op historische troeven wordt nieuwe economische activiteit opgezet. En het springt in het oog: een nieuwe economie wordt in Gent gebouwd. Dat is niet noodzakelijk op een manier die in andere steden niet te vinden is, maar het is niet te ontkennen dat er in Gent verschillende interessante zaken op elkaar inhaken. Er vallen meer en meer puzzelstukken op hun plaats, waardoor zichtbaarder wordt hoe een nieuwe economie eruit kan zien.

WAT DE GENTSE CASUS LEREN KAN

Of het nu gaat over vernieuwingscapaciteiten, een aantrekkelijk ondernemersklimaat of de aanwezigheid van troeven die economische activiteit aantrekken, Gent prijkt in veel rangschikkingen in de hoogste regionen. Het beeld dat zich aftekent is dat van een stad met aanzienlijke troeven en met een groeipotentieel dat nog niet volledig benut is. In gesprekken met ondernemers, investeerders en waarnemers duikt Gent steeds vaker op als een stad om in de gaten te houden. Ze wordt genoemd in lijstjes van opkomende hot-spots, als voorbeeld van een regio waar iets aan het verschuiven is. Dat maakt Gent tot een bijzonder boeiende casus voor een vraag die veel verder reikt dan de stadsgrenzen zelf: hoe ontstaat een innovatieve economie en wat zorgt ervoor dat ze blijft groeien?

Het is een vraag die vandaag meer dan ooit relevant is. In een wereld waarin steden en regio's steeds nadrukkelijker de motoren vormen van economische ontwikkeling, innovatie en maatschappelijke transitie, groeit de behoefte om sterke regionale clusters te begrijpen. Niet alleen voor beleidsmakers die hefbomen zoeken om groei te stimuleren, maar evengoed voor ondernemers die regio's zoeken waar ze het beste hun activiteiten kunnen ontplooien, alsook voor geïnteresseerde burgers die de innovatieve hoge vlucht willen begrijpen.

In dit boek duiken we in de vraag wat een regionale innovatieve dynamiek voortstuwt. De verklarende kaders die we aanreiken, gaan voor veel regio's op, maar wij trachten ze concreet te maken aan de hand van Gent. We gaan na welke factoren bijdragen aan de innovatieve dynamiek van

de stad, waar haar sterktes liggen en hoe die zich hebben ontwikkeld. Tegelijk stellen we ook de vraag: in welke mate is dit verhaal reproduceerbaar? Kunnen andere regio's lessen trekken uit Gent? En waar botsen pogingen tot sturing op de grenzen van wat maakbaar is?

We onderzoeken dit door enkele theoretische verklaringen te verkennen. Het is bijvoorbeeld niet zo moeilijk om voor Gent enkele troeven te benadrukken die de stad deelt met veel economisch goed presterende regio's. Zo is er de aantrekkelijke geografische ligging, historische rijkdom, een sterke haven, veel mensen, de aanwezigheid van onderzoekers en onderwijzers, een uitgebreid industrieel weefsel... De stad is goed bedeed op het vlak van factoren die economische activiteit aantrekken.

Maar daar stopt het niet, ook voorbij de factoren die typisch in traditionele economische modellen terug te vinden zijn, spelen er zaken die de stedelijke dynamiek mede verklaren. Mogelijk zijn deze wel minder tastbaar, maar daarom niet minder betekenisvol. Het is het samenspel van al deze troeven dat de Gentse innovatie maakt tot wat ze is.

EEN VERHAAL VAN KRUISENDE LIJNEN

Het is iets dat minder aandacht krijgt in typische verklaringen over regionale economische ontwikkeling, maar net daarom maakt dat het Gentse economische voorbeeld zo interessant. Op het raakvlak van interacties, cultuur en de omgang tussen mensen en organisaties, is er één zaak bijzonder typerend voor de Gentse dynamiek. Opmerkelijk is dat de oorspronkelijke benaming 'Ganda' al een tip van de

sluier licht. De naam verwijst immers naar een samenvloeiing, een plaats waar waterlopen elkaar ontmoeten.

Hoewel het een verwijzing is naar de geografische ligging van Gent, namelijk op de plaats waar Schelde en Leie samenkomen, is het idee van samenvloeiing meer dan een historisch gegeven. Ze vormt een krachtige metafoor voor de hedendaagse economische en innovatieve dynamiek van Gent. Want ook vandaag is de stad, in veel opzichten, een plek waar dingen samenkomen.

Het gaat om de samenvloeiing van kennis en ondernemerschap, van onderzoek en toepassing, van oude en nieuwe bedrijvigheid, van mensen die elkaar zoeken om samen op pad te gaan. In dit boek spreken we daarom over Gent als een compacte netwerkstad; haar schaal heeft net de goede maat om inzichten, kennis en ideeën te laten doorstromen. Het is precies op dat vlak dat de Gentse dynamiek lijkt te schuilen: in Gent vloeien dingen samen. We zullen dit niet in alle hoofdstukken even sterk benoemen, maar het is goed om als lezer dit idee in het achterhoofd te houden. Door het boek heen zijn voortdurend kruisende lijnen te ontwaren, iets waarvan wij zelf overtuigd zijn dat het een absolute troef is van het innovatieve reilen en zeilen.

EEN WERK VAN VELE INZICHTEN

Ook dit boek is, in zekere zin, het resultaat van zo'n samenvloeiing. Door het kruisen van de paden van de auteurs kwamen verschillende expertises en invalshoeken samen. Elk van ons kreeg, vanuit zijn eigen professionele en academische achtergrond, de kans om de Gentse realiteit van dicht-

bij te observeren. Wat begon als een gedeelde interesse in regionale economische ontwikkeling, groeide uit tot een gezamenlijke zoektocht naar de onderliggende mechanismen van de Gentse groei.

Om die zoektocht zo rijk en genuanceerd mogelijk te maken, beperken we ons niet tot onze eigen analyses. We laten ook anderen aan het woord. In de loop van dit traject voerden we een dertigtal gesprekken met ondernemers, beleidsmakers, onderzoekers en andere betrokkenen. Hun inzichten, ervaringen en reflecties vormen een essentieel onderdeel van dit boek en ze helpen om de complexiteit van de Gentse dynamiek beter te vatten.

Samen nemen we de lezers mee langs de fundamenteën van de stedelijke economie, de historische achtergrond, enkele theoretische kaders, tastbare en minder tastbare troeven en bovenal: de samenvloeiingen. Want als er één gedachte centraal staat in dit boek, dan is het dat niet de individuele hoofdstukken de verklaringen vormen, maar eerder de manier waarop deze op elkaar inhaken. De Gentse kracht ligt dan ook niet in een of enkele troeven, maar veeleer in de manier waarop deze samenkomen.

Want de Gentse dynamiek is meer dan wat ook een verhaal van samenvloeiingen en kruisende lijnen.

DEEL 1

HET FUNDAMENT

De economische dynamiek die vandaag in Gent zichtbaar is, krijgt veel aandacht: start-ups die als kool uit de grond schieten, internationale erkenningen, bedrijven die zich in de regio willen vestigen, een bouwwoede in de zuidelijke rand van Gent... Het kan de indruk wekken dat de Gentse economische opmars vooral door recente gebeurtenissen te verklaren is, maar dat zou de realiteit geweld aandoen. Wat nu te zien is, rust evengoed op historische fundamenten.

In dit deel zullen we die tonen, vertrekkend vanuit de vraag: waar groeien economie en innovatie en waarom specifiek daar? Zo trachten we aan de hand van theoretische kaders een tip van de sluier op te lichten, beseffend dat op die manier een deel van het verhaal te achterhalen is, maar zeker niet alles.

De theorie leggen we in hoofdstuk 2 ook naast de metingen, in de vraag duikend of de Gentse reputatie ook bevestigd wordt door beschikbare rapporten en rangschikkingen. Hoewel het niet steeds eenvoudig blijkt om dit voor het stedelijke niveau te achterhalen, wordt bevestigd dat Gent steeds vaker opduikt als een sterke speler op het vlak van innovatie en ondernemerschap.

Dit is echter niet los te zien van het verleden. In hoofdstuk 3 verkennen we de geschiedkundige wortels van de economische gebeurtenissen. Aangezien twee van de vier auteurs ook geschoold zijn als historicus, kunnen we niet anders dan ook de padafhankelijkheid, ofwel de afgelegde route die recente gebeurtenissen mede verklaart, te verkennen. Zo meanderen we kort van de vroege nederzettingen aan de samenvloeiing van rivieren, over het rijke industriële verleden tot de ontwikkeling van de haven en de universiteit.

We proberen op die manier een gevarieerd beeld te geven van de afgelegde route, tot de innovatieve dynamiek vandaag. Want dat is waar hoofdstuk 4 in uitmondt, in een overzicht van enkele speerpunten van de Gentse innovatieve dynamiek.

‘Of er iets in Gent aan het
gebeuren is? Onmiskenbaar.
Wat erachter zit? Een stuk de
universiteit, een stuk de haven,
en veel ondernemerschap, dat
aan de regio plakt en nieuwe
activiteit aantrekt.’

**KOEN SCHOORS, PROFESSOR
ECONOMIE UNIVERSITEIT GENT**